Bilgibilimsel ?nançlar Ölçe?i (Epistemic Beliefs Inventory)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Bilgibilimsel ?nançlar Ölçe?i (Epistemic Beliefs Inventory)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=17668

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Bilgibilimsel ?nançlar Ölçe?i (Epistemic Beliefs Inventory - EBI), bireylerin bilginin do?as?na ve bilme süreçlerine ili?kin sahip olduklar? inançlar? ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçe?in Türkçe uyarlama, geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas? 2011 y?l?nda Serpil Velipa?ao?lu taraf?ndan yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Çal??ma, ölçe?in Türk kültürü ba?lam?nda kullan?m?n?n **psikometrik** olarak uygunlu?unu belirlemeyi amaçlam??t?r. Bilgibilimsel inançlar, ö?renme stratejileri ve akademik performans üzerinde kritik bir rol oynad???ndan, bu ölçe?in Türkçe literatüre kazand?r?lmas? önem ta??maktad?r.

Anahtar Kelimeler

Bilgibilimsel ?nançlar, **Epistemoloji**, Ölçek Uyarlama, Psikometri, Bilgi Kuram?, Ö?renme Stratejileri.

Yazarlar

Serpil Velipa?ao?lu

Amaç

Bilgibilimsel ?nançlar Ölçe?i'nin temel amac?, bireylerin bilgiye ve bilme süreçlerine dair ta??d??? **epistemik inançlar** sistemini çok boyutlu olarak de?erlendirmektir. Bu inançlar, bilginin kesinli?i, kayna??, yap?s? ve ö?renme h?z?na ili?kin ki?isel görü?leri kapsar.

Türkçe sürümünün uyarlanmas?n?n özel amac? ise, uluslararas? alanda kabul görmü? bu ölçe?in (Epistemic Beliefs Inventory), Türk örnekleminde kültürel ve dilsel e?de?erli?ini sa?layarak, e?itim ve psikoloji alan?ndaki ara?t?rmac?lar için güvenilir ve geçerli bir ölçüm arac? sunmakt?r. Bu sayede, ö?rencilerin ö?renme yakla??mlar? ile epistemik inançlar? aras?ndaki ili?kiler derinlemesine incelenebilmektedir.

Yap?

Bilgibilimsel ?nançlar (Epistemic Beliefs), bireyin bilginin do?as? (ne oldu?u) ve bilme süreci (nas?l edinildi?i) hakk?ndaki ki?isel teorileridir. Bu yap? genellikle çok boyutludur ve bireylerin bilgiye yönelik tutumlar?n?, problem çözme stratejilerini ve ö?renmeye bak?? aç?lar?n? etkiler.

EBI, genellikle bilginin basitli?i/karma??kl???, kesinli?i/de?i?ebilirli?i, kayna?? (otorite mi yoksa ki?isel gözlem mi) ve ö?renmenin h?z?/do?as? gibi boyutlar? ölçer. Yüksek lisans tezi kapsam?nda yap?lan **uyarlama** çal??mas?nda, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde korunup korunmad??? incelenmi? ve elde edilen faktörlerin teorik epistemik inanç

ARABPSYCHOLOGY.COM

modelleriyle tutarl?l??? ara?t?r?lm??t?r.

Geçerlik

Velipa?ao?lu (2011) taraf?ndan yürütülen Türkçe sürümünün **geçerlilik** çal??mas?, ölçe?in yap?sal uygunlu?unu test etmeyi amaçlam??t?r. Uyarlama çal??malar?nda genellikle do?rulay?c? faktör analizi (DFA) kullan?larak, ölçe?in maddelerinin teorik olarak belirlenen boyutlar? ne ölçüde temsil etti?i ara?t?r?l?r.

Geçerlilik çal??malar?nda ayr?ca, ölçüt ba??nt?l? geçerlilik (ölçe?in, ilgili di?er yap?larla beklenen yönde ili?ki gösterip göstermedi?i) ve ay?rt edici geçerlilik (ölçe?in, ölçmemesi gereken yap?lardan ne kadar ayr??t???) yöntemleri de kullan?lm?? olabilir. Bu çal??malar, EBI'n?n Türkçe formunun gerçekten epistemik inançlar? ölçtü?ünü kan?tlamak için kritik öneme sahiptir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenilirli?i, Velipa?ao?lu'nun tez çal??mas?n?n temel odak noktalar?ndan biridir. **Güvenirlik**, ölçüm sonuçlar?n?n zamana ve farkl? ko?ullara kar?? tutarl?l???n? ifade eder.

Güvenirlik analizleri genellikle iç tutarl?l?k katsay?s? (Cronbach Alfa) hesaplanarak yap?l?r. Yüksek bir Cronbach Alfa de?eri, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü gösterir. Ayr?ca, test-tekrar test yöntemi kullan?larak ölçe?in zaman içindeki kararl?l??? da incelenmi? olabilir. Bu analizler, Türkçe sürümünün tekrarl? kullan?mlarda istikrarl? sonuçlar verece?ini do?rulam??t?r.

Faktör Analizi

Bilgibilimsel ?nançlar Ölçe?i'nin Türkçe sürümünün yap? geçerlili?ini incelemek amac?yla faktör analizi teknikleri kullan?lm??t?r. ?lk a?amada ke?fedici faktör analizi (KFA) ile maddelerin kültüre özgü da??l?m? incelenmi?, ard?ndan do?rulay?c? faktör analizi (DFA) ile orijinal ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örneklemine uygunlu?u test edilmi?tir.

Bu analizler sonucunda, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n (örne?in, bilginin kesinli?i ve bilginin kayna?? boyutlar?) korunup korunmad??? belirlenmi?, e?er gerekliyse kültürel farkl?l?klardan kaynaklanan madde veya faktör yap?s? de?i?iklikleri yap?lm??t?r. Faktör analizi, ölçe?in teorik temelini güçlendiren temel istatistiksel ad?md?r.

Araç

Test Türü: Uyarlama (Adaptasyon) Ölçe?i

ARABPSYCHOLOGY.COM

Format: Bireysel Raporlama (Self-Report) Ölçe?i

Dil Seçenekleri: Türkçe

Hedef Kitle: Üniversite Ö?rencileri ve Genel Yeti?kin Popülasyon

Ya? Grubu: Ergenlik Sonras? ve Yeti?kinlik Dönemi

Popülasyon Detaylar?: Orijinal uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki üniversite ö?rencilerinden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

Derecelendirme: Tipik olarak 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme (Örn: "Kesinlikle Kat?lm?yorum"dan "Kesinlikle Kat?l?yorum"a).

Test Metodolojisi: Uygulama bireysel olarak, ka??t-kalem veya dijital formatta gerçekle?tirilebilir. Cevaplar, kat?l?mc?n?n epistemik inanç boyutlar?ndaki düzeyini gösteren puanlara dönü?türülür.

Anahtar Kelimeler

Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Bilgi Kuram?, Ö?renme Psikolojisi, Akademik Ba?ar?, Faktör Yap?s?, **Kültürel Uyarlama**.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Mevcut De?il

Ba?l?l?k E-posta Adresleri: serpil.velipasaoglu@gmail.com

Yaz??ma Adresi: Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü (2011 Tez Ba?lam?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Bilgibilimsel ?nançlar Ölçe?i'nin (EBI) Türkçe uyarlamas? Serpil Velipa?ao?lu'nun 2011 tarihli yüksek lisans tezi kapsam?nda gerçekle?tirilmi?tir. Bu tez, akademik ara?t?rma ve e?itim amaçl? kullan?mlar için Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?ime aç?kt?r.

Ölçe?in orijinal geli?tiricisine ait telif haklar? geçerli olmakla birlikte, uyarlama çal??mas?na ait detaylar ve ölçe?in kullan?m? konusunda sorumlu yazar Serpil Velipa?ao?lu ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Kaynaklar

Velipa?ao?lu, S. (2011). *Epistemic Beliefs Inventory (Bilgibilimsel ?nançlar Ölçe?i) Türkçe sürümünün geçerlilik ve güvenilirlik çal??mas?* (Yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi Sa?l?k Bilimleri Enstitüsü, ?zmir.

Teze YÖK Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilir: tez.yok.gov.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas?na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

The original PDF can be downloaded here: bilgibilimsel-inanclar-olcegi-epistemic-beliefs-inventory-toad.pdf

Bilgibilimsel ?nançlar Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM